ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2021 թվականի ընթաքքում իրականացված միջոցառումների ֆինանսական ցուցանիշների վերաբերյալ (աճողական)

<< Զանգեզուր'' Կենսոլորտային Համալիր'' ՊՈԱԿ

(հազար դրամ)

Ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման հոդվածների անվանումը	Բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման հոդվածների NN	Պետության կողմից տրվող հատկացումների հաշվին ստացվող եկամուտների և իրականացվող ծախսերի			Դարձաբանումներ և բացատրություններ ծախսման նպատակի վերաբերյալ
		Հաստատված նախահաշվի ցուցանիշները	Փաստացի կատարողականը	Գերածախս կամ թերիրացում (փակագծերում գերածախս, դրական նշանով թերիրացում)	
1	2	3	4	5=3-4	6
Ա. ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ՝ ԴԻՏԱՐԿՎՈՂ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾԻ ՍԿԶԲԻ ԱԶԱՏ ՄՆԱՑՈՐԴԸ				0,0	
Բ. ԴԻՏԱՐԿՎՈՂ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ՍՏԱՑՎՈՂ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (տող1+տող2+տող3)		169524,2	169524,2	0,0	
այդ թվում՝					
1. Դրամաշնորհներ ընդամենը,		169524,2	169524,2	0,0	
որից՝					
1.1. Արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ				0,0	
1.2.Դրամաշնորհներ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից		169524,2	169524,2	0,0	
2. Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից ստացվող սուբսիդիաներ				0,0	
3. Այլ եկամուտներ,		0,0	0,0	0,0	
որից՝					
3.1. Կազմակերպության հաշվեկշռում հաշվառվող գույքի (բացառությամբ հողի) վարձակալությունից				0,0	
3.2. Կազմակերպության տնօրինմանը հանձնված հողի վարձակալությունից				0,0	
3.3.Եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և/կամ ծառայությունների մատուցումից ընդամենը,		0,0	0,0	0,0	
այդ թվում՝					
- ծառայությունների մատուցումից				0,0	
- ապրանքների մատակարարումից կամ իրացումից				0,0	
- այլ եկամուտներ				0,0	

1	2	3	4	5=3-4	6
Գ. ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ (տող Ա+տող Բ)	x	169524,2	169524,2	0,0	
Դ.ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾԱԽՍԵՐ (տող1+տող2+տող3)՝ այդ թվում՝	x	169524,2	168195,3	1328,9	
Դ1.Կազմակերպության աշխատողների ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԸ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ, այդ թվում՝	x	138921,6	137547,0	1374,6	
Դ1.1 Աշխատանքի վարձատրություն	x	138921,6	137547,0	1374,6	
-Աշխատողների աշխատավարձեր և հավելավճարներ	4111	138921,6	137547,0	1374,6	
-Պարգևատրումներ, դրամական խրախուսումներ և հատուկ վճարներ	4112			0,0	
Դ2. Ծառայությունների և ապրանքների ձեռքբերում	x	**850,0**	**854,0**	**(4,0)**	
Դ2.1. Շարունակական ծախսեր		**550,0**	**554,0**	**(4,0)**	
-գործառնական և բանկային ծառայությունների ծախսեր	4211			0,0	
-էներգետիկ ծառայություններ	4212	0,0	0,0	0,0	
-Կոմունալ ծառայություններ	4213	0,0	0,0	0,0	
-Կապի ծառայություններ	4214	0,0	0,0	0,0	
-Ապահովագրական ծախսեր	4215	550,0	554,0	(4,0)	
-Գույքի և սարքավորումների վարձակալություն	4216			0,0	
-Այլ ծախսեր	4217			0,0	
Դ2.2 Գործուղումների և շրջագայության ծախսեր	x	**300,0**	**300,0**	**0,0**	
-Ներքին գործուղումներ	4221	300,0	300,0	0,0	
-Արտասահմանյան գործուղումների գծով ծախսեր	4222			0,0	
-Այլ (գործուղման հետ կապված) տրանսպորտային ծախսեր	4229			0,0	
Դ2.3. Պայմանագրային ծառայությունների ձեռքբերում	x	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
-Վարչական ծառայություններ	4231			0,0	
-Համակարգչային ծառայություններ	4232	0,0		0,0	
-Աշխատակազմի մասնագիտական զարգացման ծառայություններ	4233			0,0	
-Տեղակատվական ծառայություններ	4234			0,0	
-Կառավարչական ծառայություններ	4235			0,0	
- Կենցաղային և հանրային սննդի ծառայություններ	4236			0,0	
-Ներկայացուցչական ծախսեր	4237			0,0	
-Ընդհանուր բնույթի այլ ծառայություններ	4239	0,0	0,0	0,0	
Դ2.4. Այլ մասնագիտական ծառայությունների ձեռք բերում	x	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
-Մասնագիտական ծառայություններ	4241				
Դ2.5. Ընթացիկ նորոգում և պահպանում (ծառայություններ և նյութեր)	x	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
-Շենքերի և կառույցների ընթացիկ նորոգում և պահպանում	4251			0,0	
-Մեքենաների և սարքավորումների ընթացիկ նորոգում և պահպանում	4252	0,0	0,0	0,0	

1	2	3	4	5=3-4	6
Դ2.6. Նյութեր	x	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
-Գրասենյակային նյութեր և հագուստ	4261			0,0	
-Գյուղատնտեսական ապրանքներ	4262			0,0	
-Վերապատրաստման և ուսուցման նյութեր	4263			0,0	
-Տրանսպորտային նյութեր	4264			0,0	
-Շրջակա միջավայրի պաշտպանության և գիտական նյութեր	4265			0,0	
-Առողջապահական և լաբորատոր նյութեր	4266			0,0	
-Կենցաղային և հանրային սննդի նյութեր	4267			0,0	
-Հատուկ նպատակային այլ նյութեր	4269			0,0	
Դ3. ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ	x	**29752,6**	**29794,3**	**(41,7)**	
Դ3.1 Նվիրատվություններ ոչ կառավարչական (հասարարական) կազմակերպություններին	x			**0,0**	
Դ3.2 Բյուջեներ կատարվող վճարումներ	x	**29752,6**	**29794,3**	**(41,7)**	
Դ3.2.1.Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե		28132,6	28032,6	100,0	
այդ թվում					
-Հարկեր ընդամենը, այդ թվում՝	4822	***28132,6***	***28032,6***	***100,0***	
ԱԱՀ	x	28132,6	28032,6	100,0	
Շահութահարկ	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Այլ հարկեր (նշել տեսակը)	x			0,0	
-Պարտադիր վճարներ, ընդամենը, այդ թվում՝	4823	***0,0***	***0,0***	***0,0***	
Նշել ըստ տեսակների		0,0	0,0	0,0	
Նշել ըստ տեսակների				0,0	
Նշել ըստ տեսակների				0,0	
Դ3.2.2.Համայնքների բյուջեներ		1620,0	1761,7	(141,7)	
-Հարկեր ընդամենը, այդ թվում՝	4822	***1380,0***	***1380,0***	***0,0***	
Գույքահարկ	x	1380,0	1380,0	0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
-Պարտադիր վճարներ, ընդամենը, այդ թվում՝	4823	***240,0***	***381,7***	***(141,7)***	
Տեխ զննութոուն	x	240,0	240,0	0,0	
Պետ տուրք	x	0,0	141,7	(141,7)	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Դ3.3 Դատարանների կողմից նշանակված տույժեր և տուգանքներ	x	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
-Դատարանների կողմից նշանակված տույժեր և տուգանքներ	4831			0,0	
Դ3.4. ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ	4861	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	
Նշել ըստ տեսակների	x			0,0	

1	2	3	4	5=3-4	6
Ե. ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴ (ՊԱԿԱՍՈՒՐԴ) ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ (տող9 -տող9)		0,0	1328,9	(1328,9)	
Զ. ԶՈՒՏ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻՑ (տող Զ2 - տող Զ1)		0,0	0,0	0,0	
Զ1.Կապիտալ ակտիվների ձեռքբերում այդ թվում՝	x	0,0	0,0	0,0	
Զ1.1.ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ	x	0,0	0,0	0,0	
-Շենքերի և շինությունների ձեռք բերում	5111			0,0	
-Շենքերի և շինությունների կառուցում	5112			0,0	
-Շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում	5113			0,0	
-Տրանսպորտային սարքավորումներ	5121			0,0	
-Վարչական սարքավորումներ	5122			0,0	
-Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ	5129			0,0	
-Աճեցվող ակտիվներ	5131			0,0	
-Ոչ նյութական հիմնական միջոցներ	5132			0,0	
-Գեոդեզիական-քարտեզագրական ծախսեր	5133			0,0	
-Նախագծանախահաշվային աշխատանքներ	5134			0,0	
Զ1.2. ՈՉ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	x	0,0	0,0	0,0	
-Հող	5411			0,0	
-Ընդերքային ակտիվներ	5421			0,0	
-Այլ բնական ծագում ունեցող ակտիվներ	5431			0,0	
-Ոչ նյութական ոչ արտադրական ակտիվներ	5441			0,0	
Զ2.Կապիտալ ակտիվների վաճառքից մուտքեր	x			0,0	
Է. ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴ (ՊԱԿԱՍՈՒՐԴ) (տող Ե + տող Զ)	x	0,0	1328,9	(1328,9)	

Տնօրեն _____ Արման Մկրտչյան
(ստորագրություն)

Գլխավոր հաշվապահ _____ Սառա Մարգարյան
(ստորագրություն)

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
«ԶԱՆԳԵԶՈՒՐ» ԿԵՆՍՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼԻՐ» ՊՈԱԿ-Ի 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՉՈՐՈՐԴ ԵՌԱՄՍՅԱԿՈՒՄ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ

«Զանգեզուր» Կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ը ՀՀ կառավարության 2013թ. դեկտեմբերի 19-ի թիվ 1465-Ն և 2016թ. սեպտեմբերի 8-ի թիվ 929-Ն որոշումների համաձայն իրականացրել է պահպանության աշխատանքներ 79038,8հա բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում՝ որից

- «Շիկահող» մասնաճյուղ «Շիկահող» պետական արգելոց» տեղամաս– 12137.075հա
  «Սոսու պուրակ» պետական արգելավայր» տեղամաս– 64.2հա
  «Խուստուփ» պետական արգելավայր» տեղամաս- 6946.74հա
- «Զանգեզուր» մասնաճյուղ «Զանգեզուր» պետական արգելավայր» տեղամաս- 25711,5959հա
  «Սև Լիճ» պետական արգելավայր» տեղամաս– 240հա
- «Արևիք» մասնաճյուղ «Արևիք» ազգային պարկ» տեղամաս- 31211,19հա
- «Բողաքար» պետական արգելավայր» տեղամաս- 2728հա

1. Բնական էկոհամակարգերի լանդշաֆտային և կենսաբանական բազմազանության բնության ժառանգության պահպանություն, հակահրդեհային միջոցառումների իրականացում

1.1 ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ-ի տարածքներում և պահպանման գոտիներում պահպանության ընդհանուր միջոցառումների իրականացում: Մարդու գործունեության հետևանքով արգելոցի, ազգային պարկի և արգելավայրերի բնական էկոհամակարգերի հավասարակշռությունը խախտող գործընթացների կանխարգելման ապահովում (79038.8 հա):

- Պահպանության աշխատանքներն իրականացրել են մասնաճյուղերը՝ արագ արձագանքման խմբի հետ համատեղ, «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի 2021 թվականի աշխատանքային ծրագրի համաձայն:
- Հոկտեմբերի 13-ին, ժամը 16:20-ի սահմաններում հերթական շրջայցի ժամանակ «Շիկահող» մասնաճյուղի «Խուստուփ» արգելավայրի հարակից տարածքում՝ Մուսալամ կոչվող հատվածում, «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի արագ արձագանքման տեսուչների կողմից հայտնաբերվել է 24 հատ տարբեր տեսակի ապօրինի հատված ծառեր: Դեպքի առթիվ տեղեկացվել է ՀՀ բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմին տարածքային բաժին: Բուսական աշխարհին պատճառվել է 1.168.500 ՀՀ դրամի վնաս:
- Շրջակա միջավայրի նախարարի 2021 թվականի հունվարի 18-ի N8-Ա հրամանի համաձայն հոկտեմբերի 14-ին «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի «Արևիք» մասնաճյուղի «Բողաքար» պետական արգելավայր» տեղամասի տեսուչները հոկտեմբերի 14-ին մասնակցեցին ԱԻՆ ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայում անցկացվող դասընթացին:

- Նոյեմբեր ամսին «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի «Արևիք» մասնաճյուղում իրականացվել է 500 հատ կաղնու ծառատեսակի տնկում:
- Դեկտեմբերի 7-ին «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն Արման Մկրտչյանը Շրջակա միջավայրի նախարարությունում՝ ՇՄՆ աշխատակիցների և «Գեոինֆո» ՍՊ ընկերության հետ համատեղ, մասնակցել է «Արևիք» ազգային պարկի և «Բողաքար» պետական արգելավայրի կառավարման պլանների քննարկմանը, սահմանների հետ կապված:
- Շրջակա միջավայրի նախարարի 2021 թվականի հունվարի 18-ի N8-Ա հրամանի համաձայն դեկտեմբերի 8-ից 10-ը, «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի «Շիկահող» մասնաճյուղի և պահպանության բաժնի տեսուչները մասնակցեցին ԱԻՆ ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայում անցկացվող դասընթացին:
- «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ–ի տնօրենի 2021 թվականի սեպտեմբերի 14-ի N42-Լ հրամանի համաձայն ոչ արտադրական նպատակներով հաշվարկված մինչև 244խմ անվճար թափուկ վառելափայտից 213խմ բաժանվել է «Արևիք» մասնաճյուղի Մեղրի համայնքի Ալվանք, Կարճևան, Լեհվազ, Տաշտուն, Լիճք, Վարդանիձոր, Շվանիձոր, Վահրավար, Գուդեմնիս, Կուրիս, Նռնաձոր, Թխկուտ և Այգեձոր բնակավայրերում բնակվող ընտանիքներին: Կազմվել է թափուկ փայտանյութի օգտագործման տոմսեր:

1.2 Հրդեհային անվտանգության միջոցառումների իրականացում: Հակահրդեհային ճանապարհների ընթացիկ նորոգում:

- «Պահպանվող տարածքների աջակցման ծրագիր-Հայաստան» ծրագրի 4-րդ եռամսյակում հակահրդեհային ճանապարհները մաքրվել են չորացած ճյուղերից:

1.3 Համագործակցություն տեղական և ինքնակառավարման մարմինների հետ՝ ներգրավելով նրանց ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ տարածքների պահպանության և հակահրդեհային միջոցառումների իրականացմանը:

- 2021 թվականի 4-րդ եռամսյանկի ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հարակից համայնքների ղեկավարների հետ ՀՀ-ում և Սյունիքի մարզում տիրող դրության, ինչպես նաև համագործակցության, ազգաբնակչության հետ հակասությունները մեղմելուն ուղղված թեմաներով 17 անգամ անց են կացվել քննարկում-զրույցներ:

1.4 ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ-ի տարածքներում հերթական վերստուգիչ ստուգումների անցկացում և արդյունքների ամփոփում (աշնանային – III-IV եռամսյակ) (ստուգում):

- «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի 2021 թվականի նոյեմբերի 1-ի N52-Լ հրամանի համաձայն բնության հատուկ պահպանվող տարածքների անվտանգ հատվածներում իրականացվել են աշնանային հերթական և վերստուգիչ ստուգումներ և կազմվել են համապատասխան արձանագրություններ: Ստուգումների ընթացքում բնապահպանական իրավախախտման դեպքեր չեն արձանագրվել:

1.5. Հարող բնակավայրերի բնակչության շրջաններում էկոլոգիական իրազեկություն, էկոդաստիարակութուն:

• Ընդհանուր միջոցառումների, պատշաճ հսկողության, սիստեմատիկ ստուգայցերի, շրջկալների և հարակից համայնքների ազգաբնակչության հետ իրականացված հանդիպումների շնորհիվ, փորձում ենք ապահովել բնության հատուկ պահպանվող տարածքների կենսաբազմազանությունը և բնականոն կայուն զարգացումը:

2. Գիտական միջոցառումներ

2.1 Գիտահետազոտական միջոցառումների իրականացում

• Հոկտեմբեր ամսում իրականացվել է «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի տարածքում հանդիպող, բնադրվող, չվող թռչնատեսակների տեսակային ուսումնասիրություններ, որոնց ընթացքում աշնանային չու է գրանցվել հետևյալ տեսակների մոտ՝ Սեվագլուխ շահրիկ, Սովորական այծկիթ, Եվրոպական բվիկ, Գարնանային գեղգեղիկ, Ծնկլտան գեղգեղիկ, Անապատային մորեհավ, Դաշտային մկնաճուռակ, Դեղին խաղտտնիկ, Սպիտակ խաղտտնիկ, Երգող կեռնեխ, Ժայռային ծիծեռնակ, Կանաչ մորեհավ, Կովկասյան գեղգեղիկ, Ոսկեգույն մեղվակեր, Ներկարար, Սովորական ոսպնուկ, Փոքր արտույտ, Սովորական քարաթռչնակ, Սեվավիզ քարաթռչնակ:

• Իրականացվել են ստուգայցեր «Շիկահող» պետական արգելոցում և «Խուստուփ» պետական արգելավայրում՝ խոշոր կաթնասունների (Եվրոպական այծյամ, Վայրի խոզ, Գայլ, Եվրոպական լուսան, Գորշ արջ) շրջանում սեզոնային փոփոխությունները, կեր որոնելու ընթացքում կատարած տեղաշարժերն, եղանակային պայմանների ազդեցությունից նրանց կատարած տեղափոխություններն ու հիվանդությունների հնարավոր առկայություններն ուսումնասիրելու նպատակով:

• Իրականացվել է «Շիկահող» պետական արգելոցում տեղադրված ֆոտոբռնիչ սարքավորումների մարտկոցների և հիշողության քարտերի ստուգում, փոխարինում՝ նշված հատվածներում տեղաշարժ կատարած կենդանատեսակների վերաբերյալ նյութերի, լուսանկարների ձեռքբերման նպատակով:

• Նոյեմբերի 26-ից դեկտեմբերի 11-ը «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի «Արևիք» ազգային պարկում և «Զանգեզուր» պետական արգելավայրում ԲՀՀ-Հայաստանյան մասնաճյուղի (WWF) փորձագետի հետ համատեղ իրականացվել է խոշոր կաթնասունների (Կովկասյան ընձառյուծ, Հայկական մուֆլոն, Բեզոարյան այծ, Գորշ արջ) ուսումնասիրություններ՝ եղանակային պայմանների և սեզոնային երևույթների ազդեցությունից նրանց մոտ կատարված փոփոխություններն ուսումնասիրելու նպատակով: Համապատասխան սարքավորումների միջոցով իրականացվել է տարբեր հատվածներում առանձնյակների դիտանց, ոտնահետքերի և թողած հետքերի ուսումնասիրում, հեռավորության որոշում, տեղազննում, GPS սարքավորման միջոցով տեղանքի որոշում և կոորդինատների գրանցում: Ուսումնասիրությունների ընթացքում նշված մասնաճյուղերում հանդիպել է Բեզոարյան այծ, Աղվես, Շնագայլ, Նապաստակ, Վայրի խոզ: Արձանագրվել է Կովկասյան ընձառյուծ՝ 2 ձագերով և Հայկական մուֆլոնի ոտնահետքեր ու տեղաշարժ: Իրականացվել է նաև վերոնշյալ մասնաճյուղերում ֆոտոբռնիչ սարքավորումների տեղադրում՝ նշված հատվածներում տեղաշարժ

կատարած կենդանատեսակների վերաբերյալ տվյալների և լուսանկարների ձեռքբերման նպատակով:

2.2 ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ-ի տարածքներում կենսաբազմազանության պահպանությանն ուղղված միջոցառումներ իրականացում՝ մասնավորապես հազվագյուտ և անհետացող տեսակների վերաբերյալ:

- «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի մասնաճյուղերում հանդիպող, բնադրվող, նստակյաց, երգեցիկ թռչնատեսակներին ձմռան շրջանում ձյան հաստ շերտի, եղանակային անբարենպաստ պայմանների՝ ձնաբքի ընթացքում կերակրելու նպատակով՝ ըստ մասնաճյուղերի կիրականցվի արհեստական կերամանների պատրաստում՝ անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան հատվածներում տեղադրելու նպատակով:

3. Էկոտուրիզմի զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ

3.1 ՊՈԱԿ-ի ԲՀՊ տարածքներում առկա երթուղիների ներկա վիճակի ուսումնասիրություն՝ անհրաժեշտության դեպքում վերականգնում և արդիականացում:

- «Արևիք» ազգային պարկի տարածքում, «Երկիր և մշակույթ» կազմակերպությունը իրականացնում է պատմական հուշարձանների բացահայտման, արժևորման և ուսումնասիրման ծրագիր:
- ԲՀՀ-Հայաստանյան մասնաճյուղի (WWF) համաֆինանսավորմամբ «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի մասնաճյուղերում իրականացվել է թվով 15 տեղեկատվական և նախազգուշացնող ցուցանակների տեղադրում:
- ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության և «Կենսաբանների հայկական միություն» ՀԿ-ի «Կամավորություն հանուն բնության» կարճաժամկետ կամավորական նախագծի շրջանակներում իրականացվել է «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի «Արևիք» ազգային պարկի տարածքում մի շարք քայլարշավային արահետների վիճակի գնահատման և ուսումնասիրման, նոր երթուղիների գծագրման և արահետների բացահայտման աշխատանքներ:

Զբոսաշրջության բաժինն իրականացրել է նաև հետևյալ աշխատանքներն ու հանդիպումները

- Նոյեմբերի 16-ին «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի գիտության և զբոսաշրջության բաժնի աշխատակիցները կազմակերպել են առցանց դասընթաց ZOOM հարթակում Գեղի գյուղի միջնակարգ դպրոցի տարբեր տարիքային խմբի աշակերտների հետ: Թեման եղել է «Պոլիէթիլենային տոպրակների և պլաստիկի բացասական ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա»: Աշակերտները մեծ հետաքրքրությամբ մասնակցեցին և ստացան իրենց հուզող հարցերի պատասխանները:
- Նոյեմբերի 25-ին Կովկասի Բնության Հիմադրամի (CNF) Հայաստանյան ներկայացուցչությունը «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ին է հանձնել ժամանակավոր անհատույց օգտագործման գույք (սկոպ, եռոտանի, GPS, հեռադիտակ, քայլարշավային ձեռնափայտ, հեռաչափ): Գույքը կօգտագործվի ՊՈԱԿ-ի մասնաճյուղերում իրականացվող մշտադիտարկման և խոշոր կաթնասունների

ուսումնասիրության ընթացքում, որը ավելի արդյունավետ և հեշտ կդարձնի աշխատանքները:

- Նոյեմբեր ամսում ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության, ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատան և «Կենսաբանների հայկական միություն» ՀԿ-ի «Կամավորություն հանուն բնության» ծրագրի շրջանակներում ԵՊՀ բուսաբանության ամբիոնի կողմից իրականացվել է հետազոտություններ «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի «Շիկահող» պետական արգելոցի և «Սոսու պուրակ» պետական արգելավայրի տարածքում մի շարք արժեքավոր ծառատեսակների ֆիտոպաթոլոգիական վիճակի նախնական գնահատման, մակաբույծ սնկերի կենսաբազմազանության բացահայտման ուղղությամբ:
- Դեկտեմբերի 2-ին և 3-ին «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի գիտության և զբոսաշրջության բաժնի պետ- կենսաբազմազանության մոնիթորինգի մասնագետը, մոնիթորինգի և զբոսաշրջության մասնագետը առցանց մասնակցել են Բելառուսի Հանրապետության բնական ռեսուրսների և շրջակա միջավայրի պաշտպանության նախարարության կողմից կազմակերպված ԲՀՊՏ-ներում էկոլոգիական զբոսաշրջության զարգացմանը նվիրված միջազգային կոնֆերանսին:
- ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության և «Կենսաբանների հայկական միություն» ՀԿ-ի «Կամավորություն հանուն բնության» կարճաժամկետ կամավորական նախագծի շրջանակներում իրականացվել է «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի «Արևիք» ազգային պարկի տարածքում մի շարք քայլարշավային արահետների վիճակի գնահատման և ուսումնասիրման, նոր երթուղիների գծագրման և արահետների բացահայտման աշխատանքներ:
- Դեկտեմբերի 15-ին «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի գիտության և զբոսաշրջության բաժնի աշխատակիցները Խնածախի միջնակարգ դպրոցի տարբեր տարիքային խմբի աշխակերտների համար կազմակերպեցին առցանց դասընթաց «Սյունիքի մարզի պահպանվող տարածքներն ու կենսաբազմազանությունը» և «Պլաստիկե տարաների ու տոպրակների ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա» թեմաներով: Աշակերտներին մանրամասն ներկայացվեց «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի պահպանվող տարածքները, Կարմիր գրքում գրանցված կենդանատեսակներն ու բուսատեսակները: Ինչպես նաև առանձնահատուկ ուշադրություն դարձվեց պլաստիկ թափոնների առաջացրած խնդիրներին և հնարավոր լուծումներին:
- Դեկտեմբերի 20-ից 22-ը «Կովկասյան ընձառյուծի պահպանություն» ծրագրի շրջանակներում, ԲՀՀ-Հայաստանյան մասնաճյուղի (WWF) աշխատակիցների հետ համատեղ իրականացվել են սեմինար հանդիպումներ «Արևիք» ազգային պարկին հարակից Նոնաձոր, Շվանիձոր և Կարճևան գյուղերի դպրոցականների հետ, որոնց ընթացքում ներկայացվել են «Արևիք» ազգային պարկի տարածքում հանդիպող կենդանատեսակներն ու թռչնատեսակները, Կովկասյան ընձառյուծի առանձնահատկությունները, Սյունիքի մարզի ԲՀՊՏ-ները, նրանց կատարած դերն ու նշանակությունը:

- Պարբերաբար թարմացվել է ՊՈԱԿ-ի ֆեյսբուքյան էջը: Տեղադրվել են նոր լուսանկարներ և տեսանյութեր ԲՀՊ տարածքներից:

3.2 «Էյար թրեյլս» ՍՊ-ի հետ համագործակցություն, առկա երթուղիների համատեղ համալրում մեդիա բովանդակությամբ. լրացված իրականությամբ նոր արահետների մշակում:

- ՊՏԱԾ-Հայաստան ծրագրի շրջանակներում «Էյար թրեյլս» ՍՊ-ի հետ 4-րդ եռամսյակում հանդիպումներ չեն իրականացվել:

4. «Սոսու պուրակ» պետական արգելավայրի վերականգնման միջոցառումների իրականացում

4.1 Արևելյան սոսու և Հունական ընկուզենու բնական վերաճը ապահովելու նպատակով խնամքի և սանիտարական միջոցառումների իրականացում.

- «Սոսու պուրակ» պետական արգելավայրի տարածքում, տնկարանում իրականացվել են շաբաթօրյակներ և մաքրման աշխատանքներ՝ տնկիների փխրեցում, մոլախոտերից մաքրում:
- Իրականացվել է Արևելյան սոսու, Հունական ընկուզենու և կաղնու տնկիների խնամք:

4.2 Արգելավայրի ներտարածքային ճանապարհների բարեկարգում.

- Արևելյան սոսու և Հունական ընկուզենու բնական վերաճն ապահովելու նպատակով իրականացվել են ճանապարհների բարեկարգում:

«Զանգեզուր» Կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ

Տնօրեն՝ Ա. Մկրտչյան

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի 2021թ. IV եռամսյակի պետական բյուջեի

«Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի տնօրինության տակ գտնվող ԲՀՊ տարածքների պահպանության, գիտական ուսումնասիրությունների, անտառտնտեսական աշխատանքների կատարման ծառայություններ» ծրագրի իրականացման

Հ/Հ	Իրականացված միջոցառման					
	Անվանումը	Համառոտ բովանդակությունը	Կատարման ենթակա գործառույթների նկարագիրը	Ակնկալվող արդյունքները և դրանց գնահատման չափանիշները	Կատարման ժամկետը	Ծախսված գումարը (դրամ)
1	Բնական էկոհամակարգերի լանդշաֆտային և կենսաբանական բազմազանության, բնության ժառանգության պահպանություն, հակահրդեհային միջոցառումների իրականացում	1. ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ-տարածքներում և պահպանման գոտիներում պահպանության ընդհանուր միջոցառումների իրականացում: Մարդու գործունեության հետևանքով արգելոցի, ազգային պարկի և արգելավայրերի բնական էկոհամակարգերի հավասարակշռությունը խախտող գործընթացների կանխարգելման ապահովում (79038.8հա): 2. Հրդեհային անվտանգության միջոցառումների իրականացում: Հակահրդեհային ճանապարհների ընթացիկ նորոգում: 3. Համագործակցություն տեղական և ինքնակառավարման մարմինների հետ՝ ներգրավելով նրանց ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ-ի տարածքների պահպանության և հակահրդեհային միջոցառումների իրականացմանը 4. ՊՈԱԿ-ի	1. Պահպանության միջոցառումներ՝ աշխատակիցների կողմից ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ տարածքներում ստուգումների և հերթապահությունների միջոցով: 2. Բացատրական և քարոզչական միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում, արդյունքների ամփոփում ու վերլուծություն 3. Հրդեհների կանխարգելում: 4. Պահպանության բաժնի աշխատակիցների կողմից ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ տարածքներում բնապահպանական նորմերի և կանոնների կատարումն ապահովելու, որսագողության, ապօրինի ծառահատումները և հրդեհի դեպքերը կանխարգելելու նպատակով ստուգայցերի, ամենօրյա հերթապահությունների և շուրջկալների	1. Ընդհանուր միջոցառումներ, պատշաճ հսկողություն, սիստեմատիկ ստուգայցեր, շրջկալներ 2. Հարակից համայնքների ազգաբնակչության հետ իրականացվել են հանդիպումներ: 3. Հրդեհների կանխարգելում/ 4-րդ եռամսյակի ընթացքում ԲՀՊՏ-ներում հրդեհներ չեն արձանագրվել: Առավել հրդեհավտանգ տարածքներում անհրաժեշտության դեպքում պետք էր սահմանել շուրջօրյա հերթապահություն: 4. 4-րդ եռամսյակում ԲՀՊՏ-ներում ծառահատման և որսագողության դեպքեր չեն արձանագրվել: Իրականացվել են աշնանային հերթական և	01.10.2021 31.12.2021	41 121 786

		տնօրինության ԲՀՊ-ի տարածքներում հերթական վերստուգիչ ստուգումների անցկացում և արդյունքների ամփոփում (գարնանային – II եռամսյակ) (ստուգում): 5. Հարող բնակավայրերի բնակչության շրջաններում էկոլոգիական իրազեկություն, էկոդաստիարակութուն:	իրականացում՝ խախտումների տեսակետից առավել վտանգավոր գոտիներում: 5. Ստուգումներ, հաշվետվություններ, վերլուծություններ և քննարկումներ:	վերստուգիչ ստուգումներ և կազմվել են համապատասխան արձանագրություններ: Ստուգումների ընթացքում բնապահպանական իրավախախտման դեպքեր չեն արձանագրվել: 5. Ընդհանուր միջոցառումների, պատշաճ հսկողության, սիստեմատիկ ստուգայցերի, շրջկալների և հարակից համայնքների ազգաբնակչության հետ իրականացված հանդիպումների շնորհիվ, փորձում ենք ապահովել պահպանվող տարածքների կենսաբազմազանությունը և բնականոն կայուն զարգացումը:		
2	Գիտական միջոցառումներ	1. Գիտահետազոտական միջոցառումների իրականացում: ա) կենսաբազմազանության մոնիտորինգի միջոցառումների իրականացման համար նախադրյալների ապահովում, բ) ողնաշարավոր կենդանիների որոշ խմբերի հաշվառմանն ուղղված աշխատանքներ, ուսումնասիրություններ և ներկա վիճակի վերլուծության՝ (մուֆլոն,	1. Հավաստի տվյալների ձեռքբերում, դիտարկումների, դաշտային ուսումնասիրությունների իրականացում: 2. Պետական արգելոցի և ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ներքո գտնվող ԲՀՊՏ տարածքներում հազվագյուտ և արժեքավոր բուսական և կենդանական տեսակների տարածվածության և կենսաբանական	1. Շարունակվել են համապատասխան ուսումնասիրություններ՝ տեսակային կազմի մոտ տեղի ունեցած փոփոխությունների ուսումնասիրման նպատակով: 2. Կատարվել են տվյալների բազայի լրացման, գիտական	01.10.2021 31.12.2021	2 569 486

		վայրի խոզ, եվրոպական այծյամ, բեզոարյան այծ, գորշ արջ, շնագայլ, գայլ, առաջավորսիական ընձառյուծ), գ) ԲՀՊ տարածքներում հանդիպող, բնադրվող չվող և նստակյաց թռչնատեսակների ուսումնասիրություններ: 2. ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ԲՀՊ-ի տարածքներում կենսաբազմազանության պահպանությանն ուղղված միջոցառումներ իրականացում՝ մասնավորապես հազվագյուտ և անհետացող տեսակների վերաբերյալ:	առանձնահատկությունների ուսումնասիրություններ, տվյալների ձեռք բերում, հաշվառման աշխատանքներ և մոնիթորինգի իրականացում (ամփոփ հաշվետվության կազմում)	նյութերի ամփոփման ինչպես նաև գիտահետազոտական և գիտաճանաչողական նյութերի նախապատրաստման աշխատանքներ		
	3. Էկոտուրիզմի զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ	1. «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ-ի ԲՀՊ տարածքներում առկա երթուղիների ներկա վիճակի ուսումնասիրություն՝ անհրաժեշտության դեպքում վերականգնում և արդիականացում: 2.«Էյար թրեյլս» ՍՊ-ի հետ համագործակցություն, առկա երթուղիների համատեղ համալրում մեդիա բովանդակությամբ. լրացված իրականությամբ նոր արահետների մշակում:	Համագործակցություն Տրանսկովկասյան ՀԿ-ի հետ՝ «Արևիք» ազգային պարկում նոր արահետների մշակման և ստեղծման գործընթացում:	1. Իրականացվել է թվով 15 տեղեկատվական և նախազգուշացնող ցուցանակների տեղադրում, ինչպես «Արևիք» ազգային պարկի տարածքում քայլարշավային արահետների վիճակի գնահատման և ուսումնասիրման, նոր երթուղիների գծագրման և արահետների բացահայտման աշխատանքներ: ՇՄՆ և «Կենսաբանների հայկական միություն» ՀԿ-ի «Կամավորություն հանուն բնության» կարճաժամկետ կամավորական նախագծի շրջանակներում իրականացվել է «Զանգեզուր» կենսոլորտային համալիր»	01.10.2021 31.12.2021	4 111 630

				ՊՈԱԿ-ի «Արևիք» ազգային պարկի տարածքում մի շարք քայլարշավային արահետների վիճակի գնահատման և ուսումնասիրման, նոր երթուղիների գծագրման և արահետների բացահայտման աշխատանքներ: 2. ՊՏԱԾ-Հայաստան ծրագրի շրջանակներում «Էյար թրեյլս» ՍՊ-ի հետ 4-րդ եռամսյակում հանդիպումներ չեն իրականացվել:		
	4. «Սոսու պուրակ» պետական արգելավայրի վերականգնման միջոցառումների իրականացում	1. Արևելյան սոսու և Հունական ընկուզենու բնական վերաճը ապահովելու նպատակով խնամքի և սանիտարական միջոցառումների իրականացում. 2. Արգելավայրի ներտարածքային ճանապարհների բարեկարգում	Անտառտնտեսական միջոցառումների իրականացում	1.Իրականացվել է Արևելյան սոսու, Հունական ընկուզենու և կաղնու տնկիների խնամք: 2.Իրականացվել են ճանապարհների բարեկարգում	01.10.2021 31.12.2021	3 598 831
ԸՆԴԱՄԵՆԸ						**51 401 733**

4-րդ եռամսյակում իրականացված միջոցառումներն ավելի մանրամասն ներկայացված են կից հաշվետվության մեջ:

«Զանգեզուր» Կենսոլորտային համալիր» ՊՈԱԿ

Տնօրեն Ա. Մկրտչյան